

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Gymnázium a Střední pedagogická škola, Čáslav,
Masarykova 248**

Masarykova 248, 286 26 Čáslav

Identifikátor školy: 600 007 243

Termín konání inspekce: 3. – 8. červen 2004

Čj.:	b5-1082/04-5019
Signatura:	oc2zx517

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Inspekční činnost proběhla v obou součástech školy: ve všeobecném gymnáziu s délkou studia osm let a čtyři roky a ve střední pedagogické škole, které jsou sdruženy v jedné škole ve městě Čáslav.

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti všeobecného gymnázia s délkou studia osm let a čtyři roky a střední pedagogické školy v předmětech a skupině předmětů: český jazyk a literatura, matematika a seminář a cvičení z matematiky a skupina předmětů výpočetní techniky vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vyučovaných studijních oborů
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti všeobecného gymnázia osmiletého a čtyřletého a střední pedagogické školy ve výše uvedených předmětech a skupině předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vyučovaných studijních oborů
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve všeobecném gymnáziu osmiletém a čtyřletém a střední pedagogické škole ve výše uvedených předmětech a skupině předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vyučovaných studijních oborů.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium a Střední pedagogická škola, Čáslav, Masarykova 248 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 (Zřizovací listina s přílohou a jedním dodatkem čj. OŠMS/5872/2001 ze dne 6. prosince 2001). Škola má ve výuce gymnaziálních a pedagogických oborů dlouholetou tradici. Podle Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 33 150/01-21 ze dne 16. ledna 2002 škola sdružuje dvě součásti: Gymnázium a Střední pedagogickou školu.

V souladu s citovaným rozhodnutím o zařazení do sítě škol vyučuje Gymnázium formou denního osmiletého (79-41-K/801) a čtyřletého (79-41-K/401) studia studijní obor Gymnázium - všeobecné a Střední pedagogická škola vyučuje formou čtyřletého denního studia studijní obor 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika. V síti rovněž zařazený čtyřletý studijní obor 78-42-M/003 Pedagogické lyceum není ve školním roce 2003/2004 realizován.

V probíhajícím školním roce je v Gymnáziu v devíti třídách osmiletého gymnázia 242 žáků, v pěti třídách čtyřletého gymnázia 144 žáků, ve Střední pedagogické škole ve čtyřech třídách denního studia 116 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V GYMNÁZIU A STŘEDNÍ PEDAGOGICKÉ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzdělávací programy jsou zajištěny stabilizovaným pedagogickým sborem.

Ředitel školy je ve funkci od 1. října 1992, podmínky stanovené právním předpisem pro vyučování ve střední škole splňuje stejně jako jmenovaná výchovná poradkyně.

Český jazyk a literaturu vyučuje ve škole deset vyučujících, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem pro vyučování ve střední škole.

Matematiku vyučuje pět učitelů. Čtyři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden pedagog nespĺňuje podmínky odborné způsobilosti.

Výuku předmětů výpočetní techniky zajišťují 3 vyučující, kteří vystudovali učitelství jiných všeobecně vzdělávacích předmětů a nespĺňují proto podmínky odborné způsobilosti pro výuku těchto předmětů.

Ve sledovaných předmětech vyučovalo 17 učitelů, 14 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem pro vyučování ve střední škole, 3 mají vysokoškolské vzdělání bez požadované odborné způsobilosti pro předměty výpočetní techniky a matematiky. Tzv. aprobovanost je příkladná v předmětu český jazyk a literatura, velmi dobrá v předmětu matematika a dobrá ve sledovaných předmětech výpočetní techniky.

Organizační strukturu se vztahy přímé podřízenosti, povinnosti a odpovědnost pracovníků jasně vymezuje *Organizační řád*, který je aktualizován. Řídící a kontrolní pravomoci ředitel školy delegoval dvěma zástupcům, kteří spolu s výchovnou poradkyní a ekonomkou školy tvoří širší vedení školy. Pravidla činnosti školy jsou zpracována v řadě vnitřních norem, které jsou inovovány v souladu s vývojem a změnami legislativy. Základní údaje ve vztahu k zaměstnancům jsou uvedeny v *Provozním řádu Gymnázia a SPgŠ Čáslav*, činnost školy určuje *Dlouhodobý záměr rozvoje školy do roku 2006/2007* a roční *Plán práce pro školní rok 2003/2004*. Zdrojem aktualizovaných informací jsou týdenní plány, které jsou výstupem pravidelných porad širšího vedení školy. Termíny a obsah hlavních jednání pedagogické rady jsou plánované stejně jako porady deseti předmětových komisí. Metodické orgány jsou zřízeny pro český jazyk a literaturu, anglický jazyk, německý a francouzský jazyk, matematiku, fyziku a výpočetní techniku, biologii, chemii a zeměpis, dějepis a základy společenských věd, pedagogiku a psychologii, tělesnou výchovu, hudební výchovu a výtvarnou výchovu. Ředitel školy diskutuje s metodickými komisemi plánování výuky, materiální zabezpečení, výběr učebnic. Podíl komisí na metodice výuky je nízký. Z jednání jsou vedeny stručné a věcné záznamy. *Zápisy z pedagogických rad* dokládají, že problémy školy jsou s pedagogickým sborem diskutovány a sbor je včas o dění informován. Celková bilance výchovně-vzdělávacího procesu školy a hodnotící hledisko uplynulého období v zápisech chybí. Informační systém je funkční, využívá standardních forem přenosu. Rada školy zřízena není.

Vedení zaměstnanců se opírá o vypracované a funkční systémy, jako je uvádění začínajících učitelů nebo další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází z nabídky vzdělávacích center. Ředitel školy klade důraz na vzdělávání ve výpočetní technice. Sám ředitel ukončil funkční studium *školského managementu* pro řídicí pracovníky v rozsahu 390 hodin. Rozsah akcí odpovídá možnostem školy, jejich zaměření vzdělávacím cílům školy. Přehled o účasti učitelů na dalším vzdělávání je sumarizován ve výroční zprávě. Členové vedení školy mají vypracované *Plány kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004* (dlouhodobý, střednědobý, krátkodobý). Účinnost kontrolního systému je v dílčích aspektech nižší, závažným nedostatkem je absence zjištění neplnění osnov v českém jazyce a výpočetní technice. Hospitace zakončují ředitel školy a jeho zástupci rozhovorem s vyučujícím a podepsáním hospitačního záznamu. Ten obsahuje popis průběhu hodiny, její klady, případné nedostatky. Celkový vliv hospitační činnosti na kvalitu vyučování je z uvedené dokumentace průkazný. Vedení nepedagogických zaměstnanců a zajištění provozu školy je funkční.

Pedagogické pracovníky hodnotí ředitel školy zejména při přiznání osobního příplatku, pro jehož stanovení jsou určena kritéria v dokumentu *Kritéria k přidělování osobních příplatků*. Sebehodnocení zaměstnanců pro účel jejich profesionálního růstu nebylo zaznamenáno.

Stručné hodnocení personálních podmínek je uvedeno ve výroční zprávě za školní rok 2002/2003, opatření pro následující období podrobně rozebírá dlouhodobá koncepce školy.

Velmi dobré personální podmínky umožňují realizovat vzdělávací programy školy v souladu se schválenými učebními dokumenty.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V GYMNÁZIU A STŘEDNÍ PEDAGOGICKÉ ŠKOLE VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací činnost je realizována v historické budově z roku 1882. Třípodlažní budova školy se nachází nedaleko od centra města a v průběhu let prošla několika rekonstrukcemi a úpravami. V minulém školním roce byla dokončena výstavba auly. Ve škole se nachází 11 kmenových učeben, 15 odborných pracoven (5 jazykových učeben, učebny a laboratoře pro výuku biologie, chemie, fyziky, výpočetní techniky, zeměpisu, dramatické výchovy, výtvarné výchovy), aula, školní klub, tělocvična, posilovna, sborovna, dostatečné kancelářské prostory, bufet, atd. Prostředí školy a prostory pro výuku jsou z hlediska funkčních, estetických, psychohygienických a bezpečnostních podmínek velmi dobré.

Vybavení školy učebnicemi a audiovizuální technikou je rovněž velmi dobré. Školní fond učebnic pokrývá potřeby žáků primy až kvarty, žáci střední školy si učebnice pořizují na vlastní náklady. Téměř v každé kmenové i odborné učebně lze nalézt televizor s videorekordérem, zpětný projektor a promítací plátno. Kompletní vybavení nejnovější multimediální technikou mají učitelé a žáci školy v nové aule, která splňuje všechny normy moderního vyučování. Celodenní přístup k internetu je ve školním klubu. V kabinetech učitelů se nacházejí příruční knihovny s odbornou literaturou a počítače zapojené ve školní počítačové síti. Příjemné prostředí vytvářejí čistota, pořádek a estetická výzdoba na chodbách – vystavené práce žáků, bohatá květinová výzdoba, fotografie ze života studentů i mimo ni. Osvětlení, teplota, větrání a čistota učeben odpovídají požadavkům školní hygieny.

Při práci ve vyučovacích hodinách i pro individuální přípravu mají žáci v českém jazyce a literatuře vhodné řady učebnic a cvičebnic, množství nakopírovaného podpůrného materiálu. Ve výuce se běžně objevovaly odkazy na jiné informační zdroje či prameny. Vyučující využívají uměleckou a odbornou literaturu včetně pravopisných příruček a odborných slovníků. Didaktická technika je vyučujícím v kmenových třídách, kde výuka probíhá, dostupná, při kontrolních hospitacích však byla využívána spíše výjimečně. Předmět má k dispozici audiokazety a videokazety s literárními ukázkami. Vybavení školy pro výuku českého jazyka a literatury je velmi dobré.

Sbírka pomůcek pro matematiku obsahuje tradiční stereometrické modely, rýsovací soupravy, sady fólií do zpětných projektorů, kalkulatory a obrazový materiál. Většina hodin matematiky (63%) se vyučuje v jedné ze dvou učeben, ve kterých se nacházejí sbírky pomůcek pro výuku předmětu. Vybavení školy pro výuku matematiky je dobré.

Škola má pouze jedinou učebnu výpočetní techniky vybavenou 10 počítači, což je pro tak velkou školu málo. Učebna stačí pokrýt jen potřeby předmětu informatika a výpočetní technika nikoli však dalších předmětů, které by rovněž mohly výpočetní techniku s výhodou využívat. Nesporným přínosem je datový projektor ve zmíněné učebně.

Materiálně-technickými podmínkami vzdělávání se ředitel školy koncepčně i v kontrolní činnosti zabývá. V závislosti na finančních možnostech je schopen realizovat jejich

zlepšování. Materiálně-technické zázemí školy je využíváno i širší veřejností. Škola pronajímá tělocvičnu sportovním oddílům a aulu pro pořádání přednášek, besed, valných hromad atd. V koncepci dalšího rozvoje školy ředitel plánuje vybudování a vybavení další učebny výpočetní techniky.

Škola má dostatek hygienicky vyhovujících a esteticky prostorových kapacit. Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve škole umožňují efektivně realizovat vyučované obory a jejich úroveň je celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V OSMILETÉM A ČTYŘLETÉM GYMNÁZIU A STŘEDNÍ PEDAGOGICKÉ ŠKOLE V PŘEDMĚTECH UVEDENÝCH V PŘEDMĚTU INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Vyučované obory

Zařazení studijních oborů 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné s délkou studia osm let, 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné s délkou studia čtyři roky v Gymnáziu a studijního oboru 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika ve Střední pedagogické škole je v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 33 150/01-21 ze dne 16. ledna 2002.

Školou vyučované studijní obory jsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Pro oba studijní obory Gymnázia používá škola učební dokumenty schválené MŠMT ČR platné od 1. září 1999, tj. Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým cyklem čj. 20 594/94-22 a Učební plán Gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999. Jako volitelné předměty se od třetího ročníku čtyřletého studia a sedmého ročníku osmiletého studia vyučují konverzace z cizích jazyků, semináře ze společenskovedních a přírodovědných předmětů, latina, deskriptivní geometrie.

Pro studijní obor Střední pedagogické školy Předškolní a mimoškolní pedagogika používá škola schválené učební dokumenty MŠMT ČR platné od 1. září 1998 čj. 13 727/98-23/231 ze dne 24. února 1998. Učební plán je upraven na podmínky školy zařazením odborných předmětů a volitelných profilací.

Kontrolou rozvrhu hodin a třídních knih bylo zjištěno, že inspekcí sledovaná výuka je v souladu s platnými učebními plány, k rozsahu provedených úprav má ředitel školy kompetence.

Rozdělení učiva do ročníků je provedeno jednotlivými učiteli, projednáno v předmětových komisích a schváleno ředitelem školy. V kontrolovaných předmětech škola vyučuje podle platných učebních osnov s výjimkou předmětu český jazyk a literatura v osmiletém gymnáziu a střední pedagogické škole a v předmětu výpočetní a didaktická technika ve střední pedagogické škole.

Učební osnovy českého jazyka a literatury osmiletého gymnázia v 1. – 4. ročníku a střední pedagogické školy v 1. – 4. ročníku nebyly v období od 1. září 2003 do 8. června 2004 plněny. Analýzou třídních knih bylo zjištěno, že v uvedeném období nebyla vyučována témata komunikační a slohové výchovy: asertivní chování, technika mluveného slova, projevy monologické a dialogické, komunikační situace, pěstování vhodného řečového chování, emoční aspekty jazyka, manipulativní komunikace. Učební osnovy předmětu výpočetní a didaktická technika studijního oboru předškolní pedagogiky nebyly v období let 2000/2001 až 2003/2004 plněny. Analýzou třídních knih bylo zjištěno, že v uvedeném období nebyla

vyučována témata využití počítačů v pedagogické praxi, didaktická technika, zvuková technika, videotechnika, promítací technika.

Schválené studijní obory v rozsahu stanoveném předmětem inspekční a kontrolní činnosti škola vyučuje podle MŠMT ČR schválených učebních plánů. V předmětech český jazyk a literatura ve čtyřletém gymnáziu, matematika a seminář z matematiky ve všech studijních oborech, informatika a výpočetní technika, seminář z informatiky a výpočetní techniky ve víceletém a čtyřletém gymnáziu škola vyučuje podle platných učebních osnov. Ve výuce předmětu český jazyk a literatura v osmiletém gymnáziu a střední pedagogické škole, v předmětu výpočetní a didaktická technika v oboru předškolní pedagogiky škola porušila ustanovený právní předpis.

Škola vede povinnou dokumentaci stanovenou § 38a školského zákona. V rámci inspekční činnosti byly kontrolovány rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, třídní knihy a třídní výkazy, školní řád, rozvrh hodin a přestávek, evidence žáků, kniha úrazů, protokoly o přijímacím řízení, protokoly o komisionálních zkouškách, protokoly o ukončování studia za školní rok 2003/2004.

Kontrolovaná dokumentace je řádně vedena, má potřebnou vypovídací hodnotu a průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Naplňování učebních osnov zjišťují ředitel školy a oba zástupci při hospitační činnosti, je předmětem jednání předmětových komisí.

Vzhledem ke zjištění ve výuce českého jazyka a literatury a výpočetní a didaktické techniky je systém kontroly naplňování učebních osnov hodnocen jako neúčinný.

Rozvrh hodin je zpracován s ohledem na charakter předmětů zařazených do učebního plánu vyučovaných studijních oborů. Psychohygienu vyučovacího procesu je vzhledem k rozložení a délce přestávek vůči žákům příznivá. Škola porušila právní předpis pro pět žáků septimy, kteří podle pondělního rozvrhu hodin školního roku 2003/2004 se jedenkrát za čtrnáct dní vyučují devět vyučovacích hodin povinných předmětů.

Základní pravidla vnitřního života školy upravuje *Vnitřní řád pro žáky*. Vedle povinností uvádí i jejich práva, organizaci školy či způsob omlouvání nepřítomnosti. Řády odborných učeben jsou vyvěšeny v každé odborné učebně.

Informační systém vůči rodičům nezletilých žáků i vůči zletilým žákům využívá standardních prostředků a jeho účinnost je ověřena několikaletou praxí (pravidelné rodičovské třídní schůzky, písemné informace, osobní setkání v případě řešení problémů apod.). O své existenci a výchovně-vzdělávacím programu škola obšírně informuje veřejnost ve městě i regionu prostřednictvím tisku (dny otevřených dveří, burzy škol, návštěvy spádových škol, informační tisky, aktualizované webové stránky).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Má vypracován rámcový program výchovné poradkyně po měsících a plán výchovného poradce pro stávající školní rok, oba plány zahrnují oblast informační, poradenskou, diagnostickou; výchovná poradkyně je autorkou a spoluautorkou několika projektů, kterých se žáci školy zúčastnili, a je i členkou širšího vedení školy. K pohovorům se žáky a jejich rodiči slouží vyčleněná místnost – kabinet výchovného poradenství. Nabídka kulturních a sportovních akcí, informace o studiu na vysokých školách a materiály prevence sociálně patologických jevů jsou vyvěšeny na nástěnce výchovného poradenství v budově školy. Výchovná poradkyně eviduje žáky se specifickými poruchami učení (podle diagnóz z pedagogicko-psychologických poraden). Při řešení výchovných problémů spolupracuje s rodiči, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogy, dále s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden nebo ordinací dětského psychologa. Na pedagogických a provozních poradách je průběžně s obsahem její práce

seznamován pedagogický sbor (viz zápisy z porad). Ve škole pod jejím vedením probíhají různé ankety, které jsou vyhodnocovány a s jejichž výsledky škola dále pracuje. Pro žáky, kteří chtějí ve studiu pokračovat, zajišťuje výchovná poradkyně servis informačních materiálů – profily vysokých škol a časopisy. Rovněž spolupracuje s úřadem práce. Činnost výchovné poradkyně je bohatá, sama je ve své práci velmi aktivní.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře

Hospitováno bylo 14 hodin českého jazyka a literatury ve třídách osmiletého a čtyřletého gymnázia a střední pedagogické školy. Celkově je ve škole vyučováno deseti vyučujícími 64 hodin předmětu týdně. Analýzou třídních knih a tematických plánů prvního až čtvrtého ročníku právě končícího čtyřletého cyklu ve střední pedagogické škole, prvního až osmého ročníku osmiletého gymnázia bylo zjištěno, že výuka neprobíhala a v současné době neprobíhá v souladu s učebními osnovami. Nebyla vyučována některá témata komunikační výchovy (asertivní chování, technika mluveného slova, projevy monologické a dialogické, komunikační situace, pěstování vhodného řečového chování, emoční aspekty jazyka, manipulativní komunikace). V plánování učiva nejsou respektovány osnovami doporučené časové proporce pro učivo jazykové, komunikační a slohové, literární (1:2:3). Z těchto složek převažuje literatura, podstatně se krátí komunikační a slohová výchova. Časové rozvržení učiva do tematických plánů je pouze formální, není podle nich vyučováno. Značný časový skluz učiva oproti plánům je v prvním ročníku čtyřletého gymnázia a střední pedagogické školy. Oblast plánování předmětu je nevyhovující. Cíle výuky byly přiměřené schopnostem žáků. Deset vyučujících českého jazyka a literatury splňuje podmínky odborné a odborné způsobilosti. Sledovaná výuka byla věcně a odborně správná.

Výuka probíhala v kmenových učebnách s dostupnou didaktickou technikou. Využití didaktické techniky pro větší názornost výuky citelně chybělo (použita byla pouze ve dvou sledovaných hodinách). Materiální vybavení předmětu bylo postaveno na vhodně zvolených řadách učebnic, fotokopiích textů (pro jazykovou i literární složku předmětu), jazykových příručkách, beletrii, odborných publikacích. Slovníky byly ve výuce využity málo, podobně jako čítanky a jazykové učebnice, i když je žáci vlastní. Velkým přínosem ve vyučování byly referáty žáků, které dokladovaly, že učitelé mají snahu žáka přes literaturu zaujmout a ukázat mu krásu uměleckého díla a českého jazyka.

V deseti ze čtrnácti sledovaných hodin probíhala frontální výuka. Z vyučovacích metod byly nejméně zastoupeny řízený rozhovor a vyprávění, méně výklad a práce s textem. Zvolenou formou a metodami výuky se vyučujícím nepodařilo aktivizovat všechny žáky, ale rozhodně většinu z nich zaujali působivým a kultivovaným vyprávěním obsahů literárních děl se zdůrazněním etických aspektů. Negativem výuky byly úseky, ve kterých dominovala osobnost vyučujících na úkor týmové či individuální práce žáků. Čtyři vyučovací hodiny byly postaveny na činnostním vyučování s pozicí učitele-organizátora. Žáci měli příležitost vyhledávat a třídit informace, učitelé uměli dobře formulovat problémové otázky a žáci byli vedeni k vyvozování vlastních závěrů. Dvě literární hodiny byly postaveny na oboustranné diskuzi, ve které měli žáci možnost uplatnit znalosti z přečtené literatury a postupně si na ni vytvářet vlastní názor. Žáci buď opisovali zápisy z tabule, nebo jim text byl diktován. Pozitivem poznámek v sešitech však byla jejich důležitost, stručnost, struktura. Negativem je, že mluvní cvičení nejsou běžnou součástí hodin předmětu a jedním z kritérií klasifikace každého žáka. Jen malá část žáků si ve sledovaných hodinách vyzkoušela hledat informace ve slovnících. S fotokopii textů pracovali všichni, interpretace ukázek beletrie a zdůvodňování jazykových jevů probíhaly formou řízeného rozhovoru. Tempo výuky bylo

přiměřené žákům. Zásadním nedostatkem hodin byla absence závěrů hodin: krátké shrnutí probraného učiva a především zhodnocení podílu práce žáků na vyučování.

Žáci byli motivováni příznivou atmosférou ve třídě, zajímavým vyprávěním vyučujících, aktualizací učiva, aktivizací svých znalostí z běžného života či z výuky, emotivní stránkou literárních ukázek. Výrazným motivačním prvkem jsou i školou organizované návštěvy divadel (Klub mladého diváka), kin, výstav, ale i exkurze a možnosti pracovat s Internetem ve školním klubu.

Komunikace mezi učiteli a žáky probíhala v souladu se stanovenými pravidly. Zvláště ve výuce věnované literatuře dostali prostor k vyjádření vlastního názoru. Týmová práce žáků byla využita ve čtyřech sledovaných hodinách.

Hodnocení individuálně zkušných bylo objektivní, jen zřídka však bylo zdůvodněné. V hodinách chybělo průběžné oceňování výkonů aktivních žáků. Správné odpovědi a dobře odvedenou práci přijímali vyučující automaticky, chválu a povzbuzení nahlas neprojevovali. Četnost známek z předmětu je dobrá. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení použito nebylo. Ve dvanácti hodinách ze čtrnácti sledovaných nebyl v závěru věnován prostor pro shrnutí a zopakování probraného učiva včetně hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných hodinách českého jazyka a literatury celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a v semináři a cvičení z matematiky

Kontrolní hospitace byly realizovány ve dvanácti vyučovacích hodinách všech tří ve škole vyučovaných studijních oborů. Celkem se ve škole učilo 60 hodin matematiky týdně, předmět vyučovalo pět učitelů. V gymnáziu ředitel školy navýšil v rámci svých kompetencí celkovou časovou dotaci výuky matematiky proti učebnímu plánu schválenému MŠMT o čtyři hodiny ve čtyřletém, resp. o dvě hodiny v osmiletém studijním cyklu. Zájemci o matematiku mohou v posledních dvou ročnících studia navštěvovat volitelný seminář a cvičení z matematiky. Plánování výuky bylo dokladováno časově tematickými plány, které respektovaly doporučení učebních osnov. Výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, náročné rozšiřující učivo bylo zařazeno do volitelných seminářů. V bezprostřední přípravě učitelů na hodiny převažovala obsahová složka nad metodickou.

Čtyři vyučující matematiky splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem, jedna vyučující nesplňovala podmínky odborné způsobilosti. Výuka byla po věcné a odborné stránce vedena správně.

Většina sledovaných hodin probíhala v učebnách, jejichž vybavení a úprava byly pro matematiku podnětné. Pracovalo se s křídou a tabulí, používaly se učebnice, kalkulátory, rýsovací potřeby, improvizované pomůcky a namnožené texty úloh. Materiální podpora výuky předmětu byla běžná, její kvalitu by bylo možné zlepšit. Bez využití zůstala didaktická technika, přestože probíraná látka tuto možnost nabízela.

Ve sledovaných hodinách matematiky převažovaly tradiční činnosti postavené na frontální práci, variabilnější přístup k výuce byl zaznamenán v nižších ročnících osmiletého studia. Nové poznatky se odvozovaly z předchozích znalostí, postupovalo se od jednoduchého k obecnému, výuka nepostrádala systematičnost. Učitelům, přestože byli místy značně dominantní a žáky silně vedli, se dařilo žáky aktivizovat a zapojovat do dění ve třídě. Hodiny byly vedeny ve značném tempu, v jejich závěru se na žácích projevovala únava. Z větší části byla výuka matematiky v rozvrhu zařazena na produktivní dopolední dobu.

Ve sledovaných hodinách byli žáci vhodně motivováni, ochotně plnili zadané úkoly a o výuku jevíli zájem. Časté bylo ukládání domácích úkolů.

Kladem výuky byla velmi dobrá a přátelská atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla bezprostřední, bez viditelných překážek, žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor. Jejich komunikativní schopnosti byly v matematice přiměřeně rozvíjeny.

Podklady pro klasifikaci získávali učitelé tradičním ústním a písemným zkoušením. Málo využívané bylo průběžné hodnocení, žákům se dostávalo jen výjimečně ocenění známkou nebo pochvalou. Závěry sledovaných hodin postrádaly shrnující a hodnotící část.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných hodinách matematiky celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech výpočetní techniky

Jedná se o předmět informatika a výpočetní technika ve víceletém i čtyřletém gymnáziu, výuka předmětu výpočetní a didaktická technika ve střední pedagogické škole a seminář z informatiky a výpočetní techniky na gymnáziu již skončila (probíhala pouze v maturitních ročnících).

Výuka sledovaného předmětu probíhala dle schválených školních učebních plánů - škola si upravila učební plány schválené MŠMT a předmět je vyučován v osmiletém gymnáziu v jednotlivých ročnících s týdenní hodinovou dotací 1-1-2-1-2-1-1-0 hodin týdně a ve čtyřletém gymnáziu 2-1-0-1 hodin týdně. Ve sledovaném předmětu je vyučováno celkem 32 hodin týdně, v době inspekce bylo odučeno z důvodu ukončeného studia v maturitních třídách a konání různých mimoškolních akcí pouze 13 vyučovacích hodin, z nichž hospitováno bylo ve 12 hodinách. Učební osnovy byly rozpracovány do časově-tematických plánů, které jsou vyučujícími dodržovány a doplňovány o nové poznatky z oblasti výpočetní techniky. Plány mají velmi dobrou úroveň. Vyučující měli všechny sledované hodiny velmi dobře připravené i z pohledu individuálních možností jednotlivých žáků (různá úroveň dovedností vyplývající z příležitosti pracovat i doma na počítači). Cíle výuky byly stanoveny uvážlivě a byly řádně plněny. Provedenou analýzou třídních knih předmětu výpočetní a didaktická technika studijního oboru 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika bylo zjištěno, že ve školním roce 2003/2004 nebyly zařazeny do výuky předepsané tematické celky platných učebních osnov (využití počítačů v pedagogické praxi, didaktická technika, zvuková technika, videotechnika, promítací technika).

Sledované předměty vyučují dvě interní učitelky a jeden externí vyučující, z nichž všichni mají pouze pedagogickou způsobilost (vystudovali učitelství jiných předmětů bez absolvování příslušného odborného studia pro výpočetní techniku). Přesto byly personální podmínky vzhledem ke sledovaným jevům v hospitovaných hodinách dobré a chybějící odborná způsobilost vyučujících neměla žádný negativní vliv na kvalitu výuky.

Všechny předměty výpočetní techniky jsou vyučovány v počítačové učebně vybavené 10 žákovskými počítači (5 ks typu MB MSI 694 T PRO s procesorem CELERON pracujícím s frekvencí 1,2 GHz s HDD o velikosti 40 GB, RAM 256 MB a 5 ks typu MS 6337 LE-5 s procesorem INTEL PENTIUM III. pracujícím s frekvencí 800 MHz, HDD 20 GB, RAM 128 MB). Počítačová síť v učebně řízená serverem LINUX MANDRAKE 8.2 (HDD 20 GB, RAM 128 MB) je oddělena od školní počítačové sítě řízené serverem MS WINDOWS 2000 (HDD 9 + 40 GB, RAM 128 MB). Obě sítě mají neomezené připojení na Internet pomocí mikrovlnného spoje přes poskytovatele NEXTRA Czech Rep. rychlostí 256 kbps. Vyučující i žáci mají v učebně k dispozici tiskárnu EPSON 3320 a scanner, obě počítačové sítě používají dále tiskárny HP 2600 (barevná) a HP 2000 (černobílá). Vyučující výhodně používají při výkladu nové látky dataprojektor BENQ k promítání okamžité podoby

učitelského monitoru. Učebna je vybavena velmi esteticky vysokým počtem aktuálních nástěnných tabulí a transparentů s tematikou výpočetní techniky a odbornými časopisy (Počítač pro každého, PC World, Svět počítačů, Student in). Počítače jsou o přestávkách žákům k dispozici k volnému použití. Dalších 5 volně přístupných počítačů je umístěno ve školním klubu, kde si žáci mohou vypracovávat domácí úkoly, odesílat vyučujícím elektronickou poštou výsledky svých domácích prací atd. Žákům každé třídy je doporučena jedna učebnice (např. „S počítačem k maturitě“), ze které vyučující převážně čerpá další informace. Texty jsou poskytovány žákům v tištěné podobě nebo na disketě pro práci na domácích počítačích.

Výuka byla organizačně založena na individuální práci. Vyučující pracovali s jednotlivými žáky, pomáhali jim při řešení úkolů, opravovali jejich chyby. Dařilo se jim zapojovat je do dění ve třídě, vytvářet prostor pro jejich samostatnou práci. Jejich organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Rychlejší žáci dostávali ihned další úkoly k procvičování. Výuka byla systematická, žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat nové poznatky. Učivo bylo interpretováno věcně správně a na dobré odborné úrovni. Výuka předmětu byla koncipována někdy do dvouhodinových bloků pro polovinu třídy jednou za 2 týdny, někdy se poloviny třídy po 1 hodině střídaly. Hodiny neměly příliš členitou strukturu, většinou však měly jasnou formulaci cílů a motivaci. Organizace vyučovacích hodin byla poměrně jednoduchá: po stručném úvodu zadal vyučující zkoušeným žákům samostatnou práci v rozsahu 10 – 25 minut, jejíž výsledky mu žáci později předali na disketě k posouzení a klasifikaci. Ostatní žáci po dobu zkoušení nebyli vytíženi žádnými úkoly (žádné další počítače již obvykle nebyly volné). Následovalo zopakování dříve probrané látky a výklad látky nové za pomoci datového projektoru, kterým vyučující promítal na plátno okamžitý vzhled svého monitoru a zpřístupňoval tak žákům postup své práce. Poté obcházel jednotlivá pracoviště, kontroloval postup a výsledky žakovských prací, individuálně dopomáhal a radil. V některých hodinách však nezbyl čas na shrnutí probrané látky a závěr. Vzhledem k atraktivitě práce na počítačích byla ve všech hodinách motivace a zájem žáků o výuku na vysoké úrovni, žáci byli aktivní a samostatně zpracovávali zadané úkoly. Chyběly tiskové výstupy úloh (k dispozici byla pouze 1 tiskárna). U organizace, forem a metod práce převažovala pozitiva, vyučující nezapomínali ani na novinky v oblasti výpočetní techniky. K dobrému dojmu ze sledovaných hodin přispíval i individuální přístup vyučujících ke slabším žákům a řízená pomoc od žáků zvládajících učivo velmi dobře.

Motivace žáků byla vysoká, práce s počítači je oblíbená a žádaná. Žáci se aktivně zapojovali do výuky a jejich zájem o ni byl zřetelný. Často bylo možné pozorovat týmovou spolupráci, zejména tam, kde počet žáků převýšil počet počítačů.

Velmi dobrý a vstřícný verbální projev vyučujících vytvářel ve všech třídách tvůrčí pracovní atmosféru a žáci aktivně reagovali na aktuální dění ve výuce. V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla oboustranně vlídná a vstřícná. Komunikace učitelů měla velmi dobrou úroveň, komunikativní dovednosti žáků byly horší. Dostatečný prostor pro rozvoj komunikačních dovedností nebyl žákům vytvořen, neboť dominantní roli hrála práce na počítačích. Prostor pro vyjádření vlastního názoru a vzájemné respektování se dal najít ve všech navštívených hodinách, upevňování sebedůvěry a výchova k toleranci byla zaznamenána jen někdy.

Hodnocení vědomostí žáků probíhalo obvykle rovněž na počítačích. Žáci plnili zadané úkoly a jejich výsledky předávali vyučujícím na disketě ke kontrole a klasifikaci. Výsledky jsou poté archivovány v paměti učitelského počítače. Žakovské práce byly hodnoceny podle předem známých pravidel. Ústní zkoušení nebylo ve sledovaných hodinách použito, klasifikace je obvykle prováděna na základě výsledků 3 – 4 testů v průběhu pololetí. Důraz je vždy kladen na schopnost žáka použít probírané učivo při řešení praktických problémů.

Vzájemné hodnocení a sebehodnocení je používáno jen zřídka, slovní hodnocení či pochvala dosti často.

Pozitiva vzdělávání jasně převažovala nad negativy, úroveň materiálního vybavení byla rovněž nadprůměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledované skupině předmětů výpočetní techniky celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Zjišťování výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, matematika, seminář z matematiky, informatika a výpočetní technika, seminář z informatiky a výpočetní techniky, výpočetní a didaktická technika škola provádí formou běžné klasifikace ústních a písemných projevů žáků. Četnost zjišťování odpovídá charakteru sledovaných předmětů resp. skupin předmětů. Sledování výsledků vzdělávání je součástí kontrolní a hospitační činnosti ředitele školy a zástupců ředitele, výsledky jsou pravidelně hodnoceny na pedagogických radách.

Z vnějších evaluačních nástrojů využívá škola značné množství celostátních komerčních testů, projektů CERMAT, výsledky jsou předávány předmětovým komisím, které je projednaly. Analýza výsledků a přijetí opatření jsou dokumentovány.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a skupině předmětů je v Gymnáziu a Střední pedagogické škole celkově hodnocen jako dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 33 150/01-21 ze dne 16. ledna 2002 je v souladu se Zřizovací listinou vydanou Středočeským krajem, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 dne 6. prosince 2001, čj. OŠMS/5872/2001. Kapacita žáků Gymnázia uvedená v citovaném rozhodnutí je 390 žáků a Střední pedagogické školy 120 žáků a ke dni inspekce byla dodržena.
- Žáci gymnázia dosahují vynikajících výsledků v okresních kolech matematických soutěží Pythagoriáda a Matematická olympiáda, v okresních a krajských kolech v Soutěži v programování, v okresních kolech olympiády z českého jazyka. Žáci pedagogické školy i gymnázia se účastní recitačních soutěží, ve kterých též dosahují vynikajících výsledků (Wolkerův Prostějov).
- Škola se ve školním roce 2002/2003 zúčastnila projektového vyučování, jehož klady a zápory byly pravidelně hodnoceny na pedagogických radách.
- Škola udržuje aktivní kontakty se zahraničními školami (v Bavorsku Gymnázium Sulzbach-Rosenberg – 12 let a Fachschule Forchheim – 7 let; ve Francii – Lycée Morteau – 11 let a Lycée Barr – 8 let; v Belgii Kolej Sv. Ludvíka Bruggy – 6 let). V červnu 2004 získali žáci hlavní cenu soutěže pořádané zastupitelstvem Burgundska a 16 žáků bylo odměněno výletem do Bruselu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina s přílohou s jedním dodatkem vydaná Středočeským krajem, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 dne 6. prosince 2001, čj. OŠMS/5872/2001

2. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 33 150/01-21 ze dne 16. ledna 2002
3. Jmenovací dekret ředitele školy vydaný MŠMT ČR dne 23. září 1992, čj. 17 230/92-240
4. Potvrzení ředitele školy ve funkci Středočeským krajem ze dne 18. března 2002, čj. OŠMS/6741/2002/Tr
5. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol (MŠMT) V 7-01 vyplněný ke dni 30. září 2003
6. Statut Gymnázia a Střední pedagogické školy v Čáslavi ze dne 17. prosince 2001
7. Organizační řád školy ze dne 1. září 2003
8. Provozní řád školy ze dne 1. září 2003
9. Vnitřní řád pro žáky ze dne 2. září 2002
10. Personální dokumentace ředitele školy, výchovné poradkyně a pedagogických pracovníků vyučujících v předmětu kontroly uvedené předměty a skupinu předmětů
11. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004, rozpis a zahájení vyučovacích hodin pod názvem *Zvonění* ze dne 1. září 2003
12. Třídní knihy a třídní výkazy tříd studijních oborů osmiletého a čtyřletého Gymnázia 79-41-K/801 a 79-41-K/401 a studijního oboru 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika pro školní rok 2003/2004
13. Organizační struktura školy ze dne 28. srpna 2003
14. Jmenování širšího vedení školy ze dne 27. srpna 2003
15. Dlouhodobý záměr rozvoje školy do roku 2006/2007 ze dne 16. září 2003
16. Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004 ze dne 28. srpna 2003
17. Vnitřní pokyn k vedení povinné dokumentace školy ze dne 13. prosince 2002
18. Plán práce pro školní rok 2003/2004 ze dne 1. září 2003, plán výchovné poradce
19. Seznam tříd ve školním roce 2003/2004
20. Učební plány studijních oborů Gymnázium osmileté a čtyřleté, Předškolní a mimoškolní pedagogika schválené ředitelem školy pro studijní cykly Gymnázia a Střední pedagogické školy ze dne 25. srpna 2003
21. Učební osnovy předmětů český jazyk a literatura, matematika, seminář a cvičení z matematiky, informatika a výpočetní technika, výpočetní a didaktická technika platné pro studijní obory osmiletého 79-41-K/801 a čtyřletého 79-41-K/401 Gymnázia a studijní obor 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika Střední pedagogické školy
22. Záznamy z pedagogických rad ze školního roku 2002/2003 a 2003/2004
23. Obsahové a časové rozdělení učiva předmětů a skupin předmětů uvedených v předmětu kontroly v podobě tzv. tematických plánů
24. Generalizovaný učební plán studijního oboru 79-41-K/801 Gymnázium s osmiletým studijním cyklem vydaný MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním a pátým ročníkem
25. Učební plán studijního oboru 79-41-K/401 Gymnázium se čtyřletým studijním cyklem vydaný MŠMT ČR pod čj. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem
26. Učební plán studijního oboru 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika vydaný MŠMT ČR pod čj. 13 727/98-23/231 s účinností od 1. září 1998 počínaje 1. ročníkem
27. Pravidla hodnocení a klasifikace žáků Gymnázia SPgŠ Čáslav ze dne 2. září 2002
28. Vnitřní platový řád ze dne 1. ledna 2003 a 1. ledna 2004

29. Kritéria k přidělování osobních příplatků ze dne 1. září 2003
30. Protokoly o komisionálních zkouškách konaných ve školním roce 2003/2004, protokoly o ukončování studia za školní rok 2003/2004, protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2003/2004
31. Minimální preventivní program 2003/2004
32. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003 ze dne 29. září 2003
33. Podkladová inspekční dokumentace
34. Inspekční zpráva ze dne 17. května 1999 pod čj. 02c6 132/99-0001

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti:

Personální zajištění umožňuje naplňování vzdělávacích programů osmiletého a čtyřletého Gymnázia a oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika ve Střední pedagogické škole. Kvalifikovaní učitelé s příslušnou aprobací vyučují českému jazyku a literatuře a matematice, předmětům výpočetní techniky učí pedagogové, kteří nesplňují podmínku odborné způsobilosti. Organizační struktura školy je funkční, rozdělení kompetencí vedoucích pracovníků účelné. Pravidla jasně stanovená ve vnitřních normách vztahujících se k zaměstnancům i k žákům pomáhají zajišťovat plynulý chod školy, výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti školy. Systém kontroly je plánovaný, probíhá, rezervy se projevují v účinné kontrole plnění učebních osnov.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti:

Prostorové a kapacitní podmínky školy jsou velmi dobré, škola má dostatek esteticky uspořádaných kmenových a odborných učeben, kabinetů s odbornou literaturou, tělocvičnu, hřiště, školní klub pro žáky, moderní aulu odpovídající současným trendům moderní výuky. Všechny prostory odpovídají požadavkům školní hygieny. Vybavení školy učebnicemi a audiovizuální technikou je rovněž velmi dobré. Postupně materiálně-technické vybavení školy je systematicky budováno.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech:

Realizace vyučovaných studijních oborů je v hodnocených předmětech a skupině předmětů v souladu se schválenými učebními plány a osnovami, s výjimkou učebních osnov předmětu český jazyk a literatura, výpočetní a didaktická technika, kde nejsou plněny učební osnovy. Nedostatky se objevují v plánování výše jmenovaných předmětů. Učitelé českého jazyka a literatury povětšinou setrvávají na tradičním pojetí výuky, v matematice a výpočetní technice se výrazněji prosazuje činnostní učení spojené s aktivitou žáka. Průběh a výsledky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Vývoj uplynulý od poslední inspekce:

V květnu 1999 bylo ČŠI hodnoceno řízení školy ve všech aspektech jako nadprůměrné. Škola nadále v tomto trendu pokračuje, výchovně-vzdělávací proces má velmi dobré výsledky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
Členové týmu	Pavel Kába	P. Kába v.r.
	Ing. Jan Kejklíček	J. Kejklíček v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Dana Drlíková, Dana Nulíčková

V Příbrami dne 25. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Zdeněk Sejšek	Z. Sejšek v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, 28. října 24, 261 02 Příbram VII. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	28. 7. 2004	b5-1082/04-5019
Zřizovatel	28. 7. 2004	b5-1082/04-5019
Rada školy	Není zřízena.	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.